

Z-96
Bruksanvisning

Bruksanvisning Z-96

SIKKERHET

OM REDNINGSVESTER

Det er redningsvester til 6 personer i sekk under Stavernsdekket. Det er plass til 10 personer i båten. Redningsvester utover de 6 må man ha med selv. Kystlaget kan ikke ta ansvaret for evt. manglende vester. Det er ikke påbudt å ha på seg vesten, den skal kun være ombord. I ruskevær tar man den selvsagt på. I finvær 100 m fra land har man den selvsagt ikke på, med mindre man føler seg utrygg i båt. Barn har selvsagt redningsvest på.

OM RØYKING

Må du røyke, gjør det sittende på tofta forut. Ikke røyk oppi motorkassa. Under feilsøking pga stoppet motor må all røyk stumpes. Brannslukningsapparat under akterplikten.

FORBEREDELSE

1. Sjekk at båten er hel. Tell propellvingene. Det skal være to.
2. Tapp av kondensvann fra tanken. Liten kran under tanken.
3. Peile bensinen i tanken. Det bør være minst 10 cm med bensin på peilepinnen. Motoren bruker ca 1.5 l i timen. Eventuelt fyll på en 5 liter blyfri 95 oktan.
4. Åpne bensinkranen i underkant av bensintanken. Det kan ta ca 1 minutt før forgasseren er full, så vent litt før du prøver å starte.
5. Ta av motorlokket. Sjekk at vanntanken er halvfull eller mer.
6. Gi to drypp med olje i smørehullene på motoren, Vannpumpe, magnetdrev.
7. Putt vekene i smøreapparatet i respektive hull. Etterfyll olje hvis nødvendig. Det skal være olje opp til 1 cm under hullet.

START

1. Sjekk at du har åpnet bensinkrana. Sjekk at motoren er i fri, frikoplingen skal være trukket bakover, bort fra kassa.
2. Gasshendelen sitter på styrbord side, rett på eksosanlegget. Sett gassen litt aktenfor rett opp. Du får mere turtall når du skyver den forover, og mindre når du drar hendelen bakover.
3. På kontrollpanelet er det to blanke knapper. Den til høyre er merket med STOP. Trykk denne ned, det er nå gnist på magneten.
4. Motoren trenger en liten hylær for å starte lett. Åpne drammekrana og gi en liten tår fra drammeflaska (Løitens Linie). Husk å stenge krana.
5. Den neste knappen er merket PÅ. Trekk ut denne. Ladelampen vil nå lyse og Dynastarten er klar.
6. Trykk på startknappen, motoren skal nå trekke rundt og starte. Slipp startknappen med en gang den starter. Hvis motoren ruser, skyv gasshendelen akterover. For å stoppe motoren, trekk ut bryteren merket STOP.
7. Hvis den ikke starter etter 5 sekunder, sjekk at du har utført alle punktene over. Husk Pukker'n regel: Gnist-Benzin-Kompresjon.
8. La motoren gå på høy tomgang ca 1 minutt før du kaster loss. Ta inn fenderne mens du venter. Sjekk at ladelampa slukker når du begynner å kjøre.

MANØVRERING

1. Ta inn fenderne.
2. Sjekk at motoren er frikoblet, kast løs akterfestet. Heng det gjerne over ripa på båten til Erik.
3. Kople fra fanglina.
4. Bak frikoplingen er det en spak som stiller vingene på propellen trinnløst mellom forover og bakover (reverseringa). Sett denne i midtstilling. Propellen skal nå være nøytral.
5. Når du nå legger inn frikoplingen skal båten ikke bevege seg mye forover eller bakover. Skyv frikoplingen godt forover inn til motorkassa.
6. Frikoblingen er litt slakk, så den kan hoppe ut av inngrep når du gir på litt. Hekt derfor skinnreima over spaken så den holder seg i posisjon.
7. Trekk reverseringsspaken forsiktig akterover, båten skal nå begynne å bakke. Vær klar til å skyve spaken forover når du kommer langt nok akterover. Bruk gjerne foten på spakene.
8. Roret virker best når reverseringa står i forover.
9. Når du har greid å sette nesa utover i kanalen, gi mere vinge på propellen ved å skyve spaken helt forover. Når du gir mer vinge går turtallet ned fordi motstanden blir større. Gi gass ettersom nødvendig for å holde motoren i gang.
10. Sjekta gjør 5 knop på halv fart, og 6 knop på bønn pinne. Hvis det ikke er nødvendig å komme til land pga forestående fødsel el.l., hold deg til halv til trekvart fart. Kjør så fort at ladelampa slukker der det passer.
11. Hvis du har glemt å hekte på skinnreima til frikoplingen vil den kople ut mens du kjører. Motoren vil da ruse ut. **SPARK IKKE INN FRIKOPLINGEN DA.** Slakk av på gassen til tomgang før du legger inn frikoplingen. Dette er gamle greier, så man må stelle pent med sakene.
12. Kjenn på toppen innimellom, hvis en fullvoksen mann kan holde handa der i tre sekunder er temperaturen passe.
13. Dregg forefinnes under akterplikten. Kart over Rakke er stiftet under motorkasselokket, men ta ingen sjanser hvis du ikke er kjent.

14. Kos deg på sjøen!

STOPP

1. For å stoppe motoren, slakk av på gassen til du har tomgang. Frikople motoren.
2. Trekk ut STOP knappen.
3. Trykk ned PÅ knappen.
4. Ta ut vekene av smøreapparatet. Steng bensinkrana.
6. Fortøy etter beste evne.
7. Heng ut fenderne, hvis du er på båtplassen.

Etter turen, skriv et par linjer i maskindagboka. Gi beskjed til Lars om eventuelle grunnstøtinger, motorstopp eller lignende. Etterfyll bensin eller en liten donasjon til driften er helt OK.

FEILSØKING

OBS OBS Ikke røyk mens du holder på med dette!

1. Motoren stopper uten grunn. Den stopper ikke momentant, men mister kraften og dør hen gradvis.
  - Tom for bensin. => Fyll på mer bensin, vent 5 minutter, prøv å starte. Se deretter punkt 4 under.
2. Motoren stopper med smell og bang og er helt død.
  - Vann i bensin. Åpne dreneringskran under tanken, kjenn på lukten om det er bensin som kommer ut. Hvis det kun er noen dråper vann, tapp av til det kommer rein bensin, gi motoren en dram og fyr opp. Vannperlene blir dratt gjennom motoren, etter noen skamslag er problemet over. Dette er vanlig hvis det har regnet mye.
  - Er det mye vann på tanken er sannsynligvis forgasseren også full. Dette kan skje hvis du fyller bensin fra en kanne som har stått ute lenge i regn, eller båten ikke har vært startet på lange tider. For å tappe forgasseren må

du ta av motorkassa, og fjerne tilja på styrbord side. Under forgasseren er det en liten kran, åpne den og la det sildre ut. Ta litt væske på fingeren med jevne mellomrom, lukt for å kjenne om det er vann. Hvis du må røyke akkurat nå, ta på redningsvest da du kommer til å lande ca 200 m fra båten.

3. Motoren stopper helt momentant og er helt død.

- Magneten kan ha ristet løs, dette er gamle greier. Sjekk om magneten er i inngrep mot drevet, dvs om den går rundt med motoren. Magneten er blank aluminium og sitter under startsveiva. Hvis den har løsnet, fjern motorkasse, skyv magneten inn mot balataskiva og sikre med tre-kilene. Åpne drammekrana og sveiv forsiktig på motoren. Med klokka når du ser akterover inn på svinghjulet. Det skal komme et klakk fra magneten for hver runde. Drammekrana puster ut til stempelet snur på topp, deretter vil den suge luft gjennom isteden. Klakket skal komme idet motoren skifter fra blås til sug. Hvis klakket kommer på feil sted er magneten koplet inn 180 grader feil. Løsne magneten, vri drevet en halv omgang, sett den inn igjen.
- Hvis magneten er i inngrep dvs ikke har løsnet, skru ut tennplugg, legg på blokka og kjør på starter noen sekunder så du ser om det er gnist. Prøv evt å trykke pluggledning ned i feste på magneten. Sjekk pluggen for å se om den er full av sot, rense med en treflis og litt bensin.

4. Motoren trekker ikke rundt på selvstarteren. Lampa lyser svakt. Selvstarteren prøver, men greier ikke å dra over kompen.

- Dårlig batteri. => Få ladet batteriet. Motoren kan startes og kjøres med sveiv, og batteriet vil lades.

5. Motoren trekker ikke rundt på selvstarteren. Det sier klikk klikk klikk i releet.

- Dårlig kontakt, vanligvis på batteriet. => Sjekk etter løse ledninger, prøv å rugge på polskoene på batteriet. Gi et forsiktig kakk med hammeren.

6. Motoren trekker rundt men vil ikke starte.

- Tom for bensin. => Fyll på mer bensin, vent 5 minutter, prøv å starte.
- Vann i bensin. => Åpne tappekran, kjenn på lukten av det som kommer ut. Bensin skal rive i nesa. Drener evt forgasser som beskrevet i pkt 2.

- Sotete plugg. => Skru ut pluggen. Rens elektroden med bensin og fille, evt forgasserrens. Sett inn pluggen, prøv å starte.
- Løs pluggledning. => Prøv å trykke pluggledningen ned i hylsa i magneten for å få bedre kontakt. Ta ut pluggen, legg over hullet i toppen, kople på pluggledning, kjør på starteren for å se om det er gnist.
- Løs magnet. Se punkt 3 over.

7. Tau i propellen.

- Får du tauet i propellen og det er for kaldt til å dykke, må du dreie propellen i motsatt retning til tauet er løst. Løft av motorkassa. Kople inn propellen med frikoblingen. Åpne drammekrana godt. Drei svinghjulet mot klokka, bruk gjerne føttene. Følg med på propellen for hvert tørn, om det går rette veien. Hvis du har en ende av tauet om bord, hold denne stram og trekk opp etter hvert som tauet kommer løst.

I aller dypeste fortvilelse, ring Lars på 95840303

8.5.2008 oppdatert 24.08.2011

Lars A Solberg
Oppsynsmann

Om Z-96

Z-96 er bygget i 1943-44 for Kristian Nyegaard i Stavern. Båtbygger var Harald Johansen på Stavern båtbyggeri. Motoren, en 6-7 hk Kvikk, er original til båten og er levert av Fredriksvern Motorverksted i Stavern i 1944. Sjekta er 22 fot lang og 2.2 m bred. Den er spesielt tilpasset alkejakt. Den har alltid vært hvitmalt. Sjekta var i familien Hans Nilsens eie fra 1947 til 1999. Den ble donert til Kystlaget Fredriksvern og restaurert fra 1999 til 2005. Til sammen gikk det med ca 1500- 2000 timer dugnadsarbeid. Det ble byttet 8 bord, innredning og løsøre. 1200 jernklink ble skiftet ut med kobber. Motoren fikk ny sylinder, stempel og stempelringer (N.O.S.) i 2007, men ellers er den original. Den fikk ettermontert dynastart i 2008. Sjekta tilhører Kystlaget Fredriksvern og brukes til utlån, representasjon og opplæring.